

FISCAAL PRAKTIJKBLAD

Vaktijdschrift voor de fiscale praktijk

Fiscaal Praktijkblad is een uitgave van Fiscaal up to Date – onderdeel van Rendement Uitgeverij BV

Conradstraat 18
3013 AP Rotterdam
E-mail: redactie@futd.nl

Hoofdredacteur

J.H.P.M. Raaijmakers
Belastingadviseur, Raaijmakers Belastingadvies en Educatie

Redactieraad

Drs. J. van der Struis
Mr. Peter F.J. de Kock
DeKock DHK Tax & Legal
Mr. D. van der Veen
Civra

Abonnementenadministratie

Rendement Uitgeverij BV
Postbus 27020
3003 LA Rotterdam
Telefoon: (010) 243 39 33
E-mail: info@rendement.nl

Abonnementen

Fiscaal Praktijkblad verschijnt 10 keer per jaar. (Proef)abonnementen kunnen ieder moment ingaan, maar slechts worden beëindigd indien uiterlijk twee maanden voor het einde van de abonnements-periode is opgezegd. Zonder of bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch verlengd met een jaar. Abonnementen worden geacht zakelijk te zijn. Wilt u een particulier abonnement, dan dient u dit binnen één maand na het aangaan van het abonnement aan ons door te geven. Rendement behoudt zich het recht voor om prijzen en inhoud van de algemene voorwaarden te wijzigen. U kunt de volledige algemene voorwaarden nalezen op www.rendement.nl/av.

ISSN 1569-4151

Niets uit deze uitgave mag, noch geheel, noch gedeeltelijk, worden overgenomen en/of vermenigvuldigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan.

© Rendement Uitgeverij BV 2024

Ewoud de Ruiter¹

Vennootschapsbelastingplicht van vereniging en stichting

2024-0123

Voor zover verenigingen en stichtingen een onderneming drijven, zijn ze vennootschapsbelastingplichtig. Hierna ga ik in op de vraag wanneer sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Vervolgens behandel ik het in augustus 2023 gepubliceerde nieuwe subsidiebesluit. Het nieuwe beleidsbesluit betekent voor een groter aantal verenigingen en stichtingen dat zij vennootschapsbelastingplichtig worden, omdat ze niet meer kunnen voldoen aan de nieuwe voorwaarden.

Op grond van artikel 2, lid 1, letter e Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Wet Vpb 1969) zijn verenigingen en stichtingen vennootschapsbelastingplichtig, voor zover zij een onderneming drijven. Wil er sprake zijn van het drijven van een onderneming, dan moet er cumulatief aan de volgende drie voorwaarden zijn voldaan:

1. Er is sprake van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. waarmee wordt deelgenomen aan het economische verkeer; en
3. er is een winststoogmerk.

Het ondernemersbegrip uit de vennootschapsbelasting is gelijk aan dat in de inkomstenbelasting als bedoeld in artikel 3.4 Wet IB 2001.

Eerste criterium: er is sprake van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid

In de meeste gevallen is het eenvoudig om vast te stellen of sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid. Voor zover er sprake is van niet meer dan normaal vermogensbeheer, is een vereniging of stichting niet vennootschapsbelastingplichtig.

De Hoge Raad² heeft geoordeeld dat voor een stichting waarvan de activiteiten bestaan uit het ontvangen van gelden van aannemers en deze gelden doorbetalen in het kader van door werknemers van die aannemers te volgen scholing, er geen sprake is van een organisatie van kapitaal en arbeid.

Op grond van deze uitspraak wordt passieve fondsenwerving bestaande uit het louter openstellen van een bankrekeningnummer buiten de vennootschapsbelastingheffing gehouden.

Ten aanzien van een fonds dat wetenschappelijk onderzoek bevordert heeft het Hof Arnhem³ beslist dat er geen sprake is van het drijven van een onderneming. De stichting ontving gelden ter zake van bepaalde oogheelkundige onderzoeken vanuit het ziekenhuis. Het hof oordeelde uiteindelijk dat er geen sprake is van een organisatie van kapitaal en arbeid die deelneemt aan het economische verkeer. Het hof kwam tot deze conclusie omdat de stichting geen personeel in dienst had, ze zelf geen medisch-technische onderzoeken verrichten en geen ondernemersrisico lopen. De werkzaamheden van de stichting bestonden louter uit het financieren van oogheelkundig onderzoek.

Tweede criterium: waarmee wordt deelgenomen aan het economische verkeer

Over de vraag of wordt deelgenomen aan het economische verkeer heeft de rechter verschillende keren een oordeel geveld. De rechtbank Amsterdam heeft over de vereniging voor notariële estateplanners⁴ geoordeeld dat ze vennootschapsbelastingplichtig is, voor zover de vereniging aan het economische verkeer deelneemt. De vereniging had de volgende activiteiten: organiseren van een jaarlijks congres, cursussen, organiseren van bijeenkomsten voor collegiaal overleg en het verzorgen van een beroepsopleiding. Voor de activiteiten die ook voor niet-leden openstonden, zijnde het jaarlijkse congres en de beroepsopleiding, is geconcludeerd dat sprake is van deelname aan het economische verkeer en daarmee is er vennootschapsbelastingplicht. Voor de activiteiten ten behoeve van de leden was er geen sprake van deelname aan het economische verkeer en daarmee is er geen vennootschapsbelastingplicht.

Tegen deze uitspraak heeft de staatssecretaris van Financiën cassatie aangetekend. Dat cassatieberoep is vervolgens ingetrokken, waarbij het volgende ter toelichting is opgemerkt:

In de jurisprudentie op het gebied van de belastingplicht van verenigingen en stichtingen kunnen de volgende criteria onderkend worden:

- a. Het verrichten van diensten aan een besloten groep, die niet of nauwelijks kan wijzigen, neigt naar de kwalificatie dat geen sprake is van deelname aan het economische verkeer.
- b. Wanneer echter eenvoudig toetreden kan worden tot de besloten groep om alsnog tegen betaling diensten te ontvangen, kan wel sprake zijn van deelname aan het economische verkeer.
- c. Richten de verleende diensten zich uitsluitend op de algemene belangenbehartiging van de leden, dan is geen sprake van deelname aan het economische verkeer.
- d. Is sprake van het tegen betaling – ook wanneer geen sprake is van betaling per dienst maar bijdrage van een vast jaarbedrag – verrichten van individuele diensten ten behoeve van leden, dan is weer wel sprake van deelname aan het economische verkeer.

Voorgaande opsomming is in nagenoeg dezelfde bewoording in het nieuwe subsidiebesluit van 8 augustus 2023⁵ opgenomen.

In een recente uitspraak over een stichting die de kwaliteit en doelmatigheid van de fysiotherapeutische zorg bevordert, heeft de rechtbank Gelderland⁶ als volgt geoordeeld over de vraag of sprake is van deelname aan het economische verkeer.

De rechtbank stelt op grond van de stukken en de toelichting ter zitting vast dat eiseres alleen activiteiten verricht binnen een besloten kring. Toetreding tot het deelnemersbestand is beperkt tot fysiotherapeuten of rechtspersonen met activiteiten op het gebied van fysiotherapie. Toetreding tot het deelnemersbestand is niet eenvoudig en gebonden aan specifieke voorwaarden vanwege de kwaliteitsregeling. Er wordt getoetst of de deelnemers aan de kwaliteitseisen blijven voldoen. Ongeveer de helft van de aanmeldingen werd afgewezen, omdat niet aan de kwaliteitsvoorwaarden werd voldaan.

Tegen deze uitspraak is beroep aangetekend, het is dus afwachten wat het hof zal beslissen. De voorlopige conclusie is dat het niet relevant is wat de omvang van de groep is die is aangesloten. Ook het snel groeien van de groep aangesloten deelnemers bij de stichting is niet relevant. Belangrijk is dat er een toetredingsdrempel is, waardoor toetreding niet voor iedereen mogelijk is. Voor

de praktijk is van belang dat aangetoond kan worden dat bij een aanmelding getoetst wordt of aan de kwalitatieve voorwaarden om toe te treden is voldaan. Vervolgens zal in de periode erna nog getoetst moeten worden of het lid/de aangesloten partij nog voldoet aan de kwaliteitscriteria. Als dat niet het geval is, zal afscheid genomen moeten worden van het lid of de aangeslotene. In deze uitspraak ging het om een stichting waarvan geconcludeerd werd dat geen sprake was van deelname aan het economische verkeer. Van stichtingen wordt eerder aangenomen dat sprake is van deelname aan het economische verkeer omdat die niet de besloten kring van hun leden kennen.

Derde criterium

Aan het winstoogmerk is voldaan als een vereniging of stichting overschotten behaalt⁷. Dat betekent dat de statutaire doelstelling niet relevant is. De begroting, waarin jaarlijks een nihil resultaat of verlies wordt begroot, is in dat geval ook niet relevant.

Vennootschapsbelastingplicht op grond van het criterium in concurrentie treden

In de Wet Vpb 1969 is in artikel 4 onderdeel a een fictiebepaling opgenomen die de eventuele aanwezigheid van het winststreven niet relevant maakt. De fictiebepaling luidt als volgt:

“Onder het drijven van een onderneming als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen e en g, en tweede lid, en in artikel 3, tweede en derde lid wordt mede verstaan:

een uiterlijk daarmee overeenkomende werkzaamheid waardoor in concurrentie wordt getreden met ondernemingen, gedreven door natuurlijke personen, dan wel door lichamen, vermeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen a, b, c en d.”

De Hoge Raad heeft op 22 juni 2012⁸ over deze bepaling geoordeeld dat in het midden kan blijven of sprake is van een winststreven, als de stichting een onderneming drijft als bedoeld in artikel 4, onderdeel a Wet Vpb 1969. Dat betekent wel dat aan de eerste twee voorwaarden voor het drijven van een onderneming moet zijn voldaan: een organisatie van kapitaal en arbeid en deelname aan het economische verkeer.

De achtergrond achter deze bepaling is om een gelijk speelveld te creëren tussen ondernemers die vennootschaps- dan wel inkomstenbelasting betalen over hun ondernemingswinsten en een stichting of vereniging die met een uiterlijk daarmee overeenkomende werkzaamheid in concurrentie treedt. Voor het verhuren van vastgoed is geen sprake van een uiterlijk met het drijven van een onderneming overeenstemmende werkzaamheid⁹ als bedoeld in artikel 4, onderdeel a Wet Vpb 1969.

In artikel 4, onderdeel a Wet Vpb 1969 worden natuurlijke personen en lichamen als bedoeld in artikel 2, lid 1, onderdelen a, b, c en d Wet Vpb 1969 genoemd. Verenigingen en stichtingen als bedoeld in artikel 2, lid 1, onderdeel e Wet Vpb 1969 staan niet genoemd. Voor zover een vereniging of stichting enkel in concurrentie treedt met andere vennootschapsbelastingplichtige verenigingen of stichtingen is de vraag of er op grond van artikel 4, onderdeel a Wet Vpb 1969 vennootschapsbelastingplicht kan ontstaan. Zuiver op basis van de wet kan betoogd worden dat dit niet het geval kan zijn. Het doel en de strekking van de wet is: het creëren van een gelijk speelveld met belastingplichtige “commerciële” ondernemers. Op grond daarvan zou betoogd kunnen worden dat ook al worden de in artikel 2, lid 1, onderdeel e genoemde lichamen dus niet genoemd, zij ook vennootschapsbelasting moeten betalen voor zover zij met elkaar in concurrentie treden om tussen die lichamen een gelijk speelveld te creëren. Dat standpunt verdedigt Bresser in zijn dissertatie:¹⁰ *“Ik zie niet in waarom het neutraliteitsbeginsel, welke ten grondslag ligt aan artikel 4, zich niet mede uitstrekt tot (potentiële) concurrentie met wel aan de vennootschapsbelasting onderworpen stichtingen.”*

Leidt het resultaat uit overige werkzaamheid ook tot vennootschapsbelastingplicht?

In de Wet op de inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) is naast het drijven van een onderneming nog een tweede categorie activiteiten opgenomen die tot belastingheffing in box 1 leidt. Het gaat om de belastingheffing over de resultaten uit overige werkzaamheid. Het gaat om activiteiten die het beleggen ontstijgen, maar onvoldoende in omvang zijn, dan wel onvoldoende duurzaam om tot winst uit onderneming te leiden. In de Wet Vpb 1969 kennen we het begrip resultaat uit overige werkzaamheid niet. Dat betekent dat werkzaamheden die het beleggen ontstijgen maar onvoldoende zijn om tot winst uit onderneming te leiden, buiten de vennootschapsbelastingheffing te blijven. Hof Amsterdam oordeelde over een stichting die bingoavonden¹¹ organiseerde dat er geen sprake was van het drijven van een onderneming. Dit omdat de opbrengsten uit de bingoavonden als inkomsten kwalificeerden uit niet in dienstbetrekking verrichte werkzaamheden als bedoeld in artikel 22, lid 1, letter b, van de Wet IB 1964, de voorganger van het resultaat uit overige werkzaamheden als bedoeld in de Wet IB 2001.

Privé versus zakelijk vermogen

Voor verenigingen en stichtingen geldt de fictie van artikel 2, lid 6 Wet Vpb 1969 niet. Op grond van die fictiebepaling worden bepaalde vennootschapsbelastingplichtige lichamen geacht met het gehele vermogen een onderneming te drijven. Voor verenigingen en

stichtingen geldt dat ze dus met een deel van hun vermogen een onderneming kunnen drijven. De regels voor vermogensetikettering die we uit de inkomstenbelasting kennen, zijn hier van toepassing om te bepalen welke vermogensbestanddelen tot het ondernemingsvermogen behoren. Om te bepalen of er sprake is van ondernemingsvermogen dan wel niet-ondernemingsvermogen (privédeel) moet onder andere naar de doelomschrijving van de vereniging of stichting gekeken worden. Als de doelomschrijving zich beperkt tot de activiteiten die als onderneming worden aangemerkt, zal de vereniging of stichting met haar hele vermogen een onderneming drijven. Er is dan geen privédeel, waardoor vermogen dat belegd wordt ook tot het ondernemingsvermogen behoort. De Hoge Raad¹² heeft voor een stichting die een beroepsopleiding verzorgde, geoordeeld dat de stichting ook vennootschapsbelastingplichtig was voor de beleggingsresultaten op haar vermogen. De stichting had overschotten behaald met haar ondernemingsactiviteiten en is die gaan beleggen. Dan worden die overschotten geen privévermogen.

Voor zover een vereniging of stichting kosten in aftrek brengt van de fiscale winst zal aannemelijk gemaakt moeten worden dat deze kosten zijn opgekomen binnen de onderneming. Dat is niet het geval op het moment dat de stichting of vereniging met haar gehele vermogen een onderneming drijft.¹³

Voor zover een vereniging of stichting verschillende activiteiten heeft, zal per activiteit beoordeeld moeten worden of er sprake is van het drijven van een onderneming en er daarmee vennootschapsbelastingplicht is. De Hoge Raad¹⁴ heeft daarover het volgende geoordeeld: *“(…)De omstandigheid dat bedoelde werkzaamheden zozeer waren verweven met de overige werkzaamheden van belanghebbende dat een splitsing niet goed valt te realiseren, (….)maar rechtvaardigt (….) niet de gevolgtrekking dat laatstbedoelde werkzaamheden deel uitmaakten van het drijven van de onderneming.”* Dat betekent dat bij de beoordeling van verschillende activiteiten zo goed als mogelijk het resultaat per activiteit moet worden vastgesteld. Dat kan dus betekenen dat voor verliesgevende activiteiten geen sprake is van vennootschapsbelastingplicht en dat over de resultaten uit de winstgevende activiteiten vennootschapsbelasting verschuldigd. Wellicht biedt een beroep op het subsidiebesluit van 8 augustus 2023 dan een oplossing, daarin merkt de staatssecretaris van Financiën¹⁵ het volgende op: *“Als de activiteiten naar hun aard verschillen maar toch sterk met elkaar verweven zijn, is een gescheiden beoordeling niet aan de orde. Dit is bijvoorbeeld het geval als het lichaam bij deelname aan het economische verkeer met zijn geheel aan activiteiten als eenheid optreedt.”* Als bepaalde activiteiten in voldoende

mate met elkaar verweven zijn, kunnen die gezamenlijk genomen worden, zodat de verliezen uit de ene activiteit verrekend kunnen worden met de winsten uit de andere activiteit.

Voor zover een vereniging of stichting giften of erfenissen ontvangt, kan de vraag opkomen of die tot de fiscale winst gerekend moeten worden. In het Manege-arrest¹⁶ heeft de Hoge Raad geoordeeld dat dit niet het geval was. Als een betaling uit vrijgevigheid is gedaan door iemand die bij de ondernemingsuitoefening geen belang heeft, wordt die bate niet tot de fiscale winst gerekend. In het Manege-arrest ging het om een stichting die met haar hele vermogen een onderneming dreef.

Op grond van artikel 2, lid 10 Wet Vpb 1969 kunnen lichamen die als culturele instellingen zijn aangemerkt ervoor opteren om met hun hele vermogen een onderneming te drijven. In die situatie kan een museum de verliezen uit de exploitatie van het museum verrekenen met de winsten uit ondernemersactiviteiten, zoals de winkel en de horeca bij het museum.

Subsidiebesluit

Gesubsidieerde instellingen kunnen als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen, een beroep doen op het subsidiebesluit. De gedachte daarachter is dat een stichting of vereniging die overheidssubsidie ontvangt daarover geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Het subsidiebesluit is per 8 augustus 2023 vernieuwd, waarbij het oude besluit van 23 december 2005 is vervangen.

Als aan de volgende cumulatieve voorwaarden van het subsidiebesluit is voldaan, is er geen sprake van een winststreven:¹⁷

1. De instelling verricht uitsluitend gesubsidieerde, dan wel gesubsidieerde en subsidiabele activiteiten.
2. De instelling financiert het totaal van deze activiteiten hoofdzakelijk (ER: 70% of meer) met subsidies en aanvullend slechts met:
  - a. eigen bijdragen van degenen voor wie de instelling de gesubsidieerde activiteiten verricht; en
  - b. vergoedingen die op contractbasis worden ontvangen van gemeente(n), eventueel aangevuld met eigen bijdragen van degenen voor wie de instelling deze subsidiabele activiteiten verricht.
3. De instelling wendt eventueel behaalde overschotten zowel conform de statuten of subsidieregels als feitelijk aan overeenkomstig de subsidiedoeleinden of betaalt deze overschotten terug aan de subsidieverstrekker.
4. De instelling heeft zowel statutair als feitelijk geborgd dat – als daar sprake van is – de inkomsten

uit contractfinanciering uitsluitend kunnen worden aangewend voor de gesubsidieerde dan wel subsidiabele activiteiten

Of aan deze voorwaarden is voldaan wordt getoetst op het niveau van het lichaam en niet per afzonderlijke activiteit. Het nieuwe subsidiebesluit maakt duidelijk dat de geldstromen die samenhangen met activiteiten die in aanmerking komen voor subsidie, maar zijn aanbesteed op contractbasis, ook kwalificeren voor het subsidiebesluit. Dit is een fijne verduidelijking voor de praktijk omdat het onduidelijk was onder het oude subsidiebesluit of deze geldstromen ook kwalificeerden.

Het nieuwe subsidiebesluit is strenger dan het oude subsidiebesluit. Onder het oude subsidiebesluit¹⁸ bleven stichtingen en verenigingen vrijgesteld van vennootschapsbelastingheffing die:

1. volgens statuten of subsidieregels, de behaalde overschotten moet aanwenden overeenkomstig de subsidiedoeleinden of terug moeten betalen aan de subsidieverstrekker, of
2. haar inkomsten met betrekking tot gesubsidieerde activiteiten hoofdzakelijk (70%) verkrijgt uit subsidies en daarnaast slechts eigen bijdragen ontvangt van degenen voor wie de instelling prestaties verricht.

De rechtbank Breda¹⁹ heeft geoordeeld dat de voorwaarden in het oude subsidiebesluit niet cumulatief waren. Onder het nieuwe subsidiebesluit zijn de voorwaarden wel cumulatief. Onder het oude subsidiebesluit werd verdedigd dat niet op het niveau van het lichaam geoordeeld hoefde te worden, maar op het niveau van de activiteiten die tot het ondernemingsvermogen behoorden. Nu het subsidiebesluit voorschrijft dat op het niveau van het lichaam gekeken moet worden, lijkt het nieuwe subsidiebesluit hier ook strenger. Als niet voldaan wordt aan de voorwaarden van het subsidiebesluit, zou het afsplitsen van niet kwalificerende activiteiten/geldstromen naar een dochter-bv dan de oplossing zijn? Er is een Kennisgroepstandpunt²⁰ gepubliceerd waarin wordt gesteld dat het afzonderen van de activiteiten in een dochter-bv geen oplossing vormt. Dit wordt gemotiveerd door te stellen dat de inkomsten uit het uitlenen van personeel en dividenduitkeringen niet als subsidie kwalificeren. Zou het personeel op de loonlijst van de besloten vennootschap staan, dan vormt de mogelijkheid om dividend te ontvangen volgens de Kennisgroep een beletsel om te voldoen aan het subsidiebesluit. Meer stichtingen en verenigingen zullen niet voldoen aan de voorwaarden uit het nieuwe subsidiebesluit, waardoor ze vennootschapsbelastingplichtig worden.

Vrijstelling vennootschapsbelasting voor verenigingen en stichtingen met beperkte winst

Als sprake is van het drijven van een onderneming, is in principe sprake van vennootschapsbelastingplicht. Als de stichting of vereniging beneden de in artikel 6 Wet Vpb 1969 genoemde winstgrenzen blijft, is er sprake van een vrijstelling vennootschapsbelasting. De in het artikel genoemde grenzen zijn niet meer winst in een jaar dan € 15.000, dan wel niet meer winst dan € 75.000 in het jaar en de daaraan voorafgaande vier jaar gezamenlijk. Bij de vaststelling van het resultaat en het toetsen aan de in artikel 6 Wet Vpb 1969 genoemde winstgrenzen blijven de fondsenwerversaf-trek van artikel 9a Wet Vpb 1969 en de bestedingsreserve van artikel 12 Wet Vpb 1969 buiten toepassing.

Als in een jaar sprake is van de vrijstelling vennootschapsbelasting moet in het daaraan voorafgaande jaar worden afgerekend over de aanwezige stille reserves en eventuele goodwill ("eindafrekeningswinst"). Wil men dat voorkomen, dan zal uiterlijk bij het indienen van de aangifte vennootschapsbelasting schriftelijk geopteerd moeten worden op artikel 6, lid 3 Wet Vpb 1969, zodat het lichaam dan niet is vrijgesteld van vennootschapsbelastingheffing. Alleen als geopteerd is voor vennootschapsbelastingplicht, zullen verliezen bij beschikking worden vastgesteld. Het opteren voor vennootschapsbelastingplicht gebeurt voor een periode van vijf jaar en wordt vervolgens met een periode van vijf jaar verlengd als het verzoek tot vennootschapsbelastingplicht niet wordt opgezegd.

Conclusie

Wil sprake zijn van vennootschapsbelastingplicht, dan moet in ieder geval voldaan zijn aan de aanwezigheid van een organisatie van kapitaal en arbeid die aan het

economische verkeer deelneemt. Het element winststreven is veelal van ondergeschikt belang door de fictie van artikel 4, lid 1, onderdeel a Wet Vpb 1969. Op grond van dat artikel zijn verenigingen en stichtingen vennootschapsbelastingplichtig voor zover ze in concurrentie treden met IB-ondernemers dan wel vennootschapsbelastingplichtige lichamen, zoals besloten en naamloze vennootschappen. Omdat het vernieuwde subsidiebesluit aangescherpt is, zullen een groter aantal verenigingen en stichtingen nu ook vennootschapsbelastingplichtig worden. Onder het oude subsidiebesluit konden zij buiten de vennootschapsbelastingheffing blijven.

Noten:

1. Mr. E. de Ruiter directeur van 3RRR Belastingadviseurs b.v. en verbonden aan Publiq Belastingadviseurs b.v.
2. HR 26 januari 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA4529, BNB 2000/212.
3. Hof Arnhem 24 april 2001, ECLI:NL:GHARN:2001:AB1624, FutD 2001-1006, V-N 2001/39.15.
4. Vennootschapsbelasting. Belastingplicht van stichtingen en verenigingen, Besluit van 8 augustus 2023, nr. 2023-11888.
5. Hof Amsterdam 1 april 2009, ECLI:NL:GHAMS:2009:BI6873, FutD 2009-1261, V-N 2009/40.12.
6. HR 17 november 2008, ECLI:NL:HR:2008:BB3485, FutD 2008-2131, BNB 2009/36.
7. Rb. Gelderland 25 mei 2023, ECLI:NL:RBGEL:2023:2952, FutD 2023-1951.
8. HR 22 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BR6294, BNB 2012/226.
9. H.J. Bresser, Belastingplicht en fiscale behandeling van stichtingen in de vennootschapsbelasting in historisch en beginselrechtelijk perspectief, Sdu 2021.
10. HR 2 februari 1983, ECLI:NL:HR:1983:AW8987, BNB 1983/146.
11. HR 10 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AV1378, FutD 2006-0274, BNB 2006/259.
12. HR 12 februari 1986, ECLI:NL:HR:1986:AW8100, BNB 1987/188.
13. Hof Amsterdam 15 november 1985, ECLI:NL:GHAMS:1985:AX1319.
14. Vennootschapsbelasting. Belastingplicht van stichtingen en verenigingen, Besluit van 8 augustus 2023, nr. 2023-11888, onderdeel 2.3 winststreven.
15. HR 15 november 1989, (Stichting Bloedbank), ECLI:NL:HR:1989:BH7757, BNB 1990/48.
16. HR 10 maart 1999, ECLI:NL:HR:1999:AA2709, BNB 1999/208.
17. Belastingplicht van vereniging en stichting, 23 december 2005, nr. CPP2005/2730M.
18. Vennootschapsbelasting. Belastingplicht van stichtingen en verenigingen, Besluit van 8 augustus 2023, nr. 2023-11888, onderdeel 2.3.1 winststreven en gesubsidieerde instellingen.
19. Rb. Breda 12 januari 2011, ECLI:NL:RBBRE:2011:BP3420, FutD 2011-0360.
20. KG:211:2022:13 subsidiebesluit – afsplitsen activiteiten.